

Студијски програм: Међународне студије, модули: Европске студије и Међународна политика
Назив предмета: Теорије европске интеграције
Наставник/наставници: доц. др Радић Милосављевић Ивана
Статус предмета: Обавезан (модул: Европске студије); Изборни (модул: Међународна политика)
Број ЕСПБ: 5
Услов: Политички систем Европске уније;
<p>Циљ предмета</p> <p>Предмет има за циљ да студентима пружи преглед најважнијих теоријских приступа у објашњавању и разумевању европске интеграције и функционисања Европске уније. Осим упознавања са различитим теоријама и њиховим основним постулатима, најважнијим критикама, темама којима се доминантно баве, циљ предмета је да студенте оспособи да изучавање теорије примене на емпиријска питања из домена функционисања Европске уније. У оквиру предмета, осврће се и на питања значаја и улоге теорије европске интеграције (нпр. откривање законитости, разумевање појава и процеса или откривање и критика значења и претпоставки других о европској интеграцији). Предмет би требало да подстакне студенте на размишљање и расправу о питањима покретача европске интеграције, како приликом великих реформи, тако и у свакодневном функционисању Европске уније, о објашњењима процеса управљања Европском унијом у различитим областима, понашања најзначајнијих актера интеграције и др.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти ће стећи знање о теоријама и теоријским приступима у изучавању европске интеграције. Студенти ће се упознати са различитим начинима на које је могуће објаснити шта покреће европску интеграцију и како функционише Европска унија, како разумети управљање у ЕУ (нпр. као управљање на више нивоа власти), како се објашњава различит степен интеграције у различитим областима, итд. Даље, студенти ће научити да користе теоријске приступе у разумевању и расправљању узрока и последица европске интеграције, њеног развоја и актуелних проблема, надлежности Европске уније, и др. Биће способни да критички размишљају и аргументовано и информисано расправљају, па и да наставе своје студије на вишим нивоима образовања и на продубљен начин изучавају сва питања европске интеграције, могуће и да отварају нека нова.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Улога и значај теорије у изучавању европске интеграције; Развој теорија европске интеграције; Теорије европске интеграције и дисциплине међународних односа, упоредне политике, и др; Федерализам; Неофункционализам и нео-неофункционализам; Постфункционализам; Либерална теорија међувладиних односа; Теорије управљања; Европска интеграција и теорије рационалног избора и институционализам; Конструктивистичка теорија и ЕУ; Социолошки приступ изучавању ЕУ; Анализа јавних политика ЕУ и модел мрежа. Дискурзивни приступ и ЕУ; ЕУ и теорије рода; Нормативна политичка теорија и ЕУ;</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Дискусија о теоријским објашњењима најважнијих савремених питања европске интеграције.</p>
<p>Литература</p> <p>а) основна:</p> <p>Saurugger, Sabine, <i>Теорије и концепти европске интеграције</i>, Факултет политичких знаности, 2013, стр.11-223.</p> <p>Пол Тејлор, поглавље „Теорија интеграције на почетку 21. века: оквир за дезинтеграцију?“ у <i>Крај европске интеграције</i>, Албатрос плус и Службени гласник, 2010., стр. 107-129.</p> <p>б) допунска:</p> <p>Ивана Радић Милосављевић, „Неофункционалистичка логика развоја европске интеграције унутар економске и монетарне уније,“ у Самарџић, Слободан и Радић Милосављевић, Ивана (урс.), <i>Криза Европске уније: шта доноси Уговор о стабилности, координацији и управљању економском и монетарном унијом</i>, Службени гласник, Београд, 2013, стр..</p> <p>Ивана Радић Милосављевић, „Улога неофункционализма у разумевању савремене европске интеграције“, у <i>Зборник најбољих мастер радова о Европској унији</i>, Информативни центар ЕУ у Београду, 2016.</p>

Хрвоје Шпехар, „Теоријски приступ историјског институционализма у истраживању процеса еуропске интеграције“, *Међународне студије* (1332-4756) 11 (2011), 1; 17-40

Д. Вукчевић, „Допринос либералне теорије међувладиних односа у изучавању процеса еуропске интеграције“, *Политичка ревија*, Година (XXIII) X, vol. 27, Бр. 1 / 2011. стр. 327-343.

Д. Вукчевић, „Спољна и безбедносна политика ЕУ у светлу социјалног конструктивизма“, *Српска политичка мисао*, број 2/2010., год. 17. vol. 28., стр. 197-215.

Petek, A. „Proces odlučivanja u Europskoj Uniji: analiza policy mreža“, *Politicka Misao*, Zagreb, [s. l.], v. 43, n. 4, p. 85–104, 2006.

Д. Вукчевић, „Европски и национални идентитет у процесу еуропске интеграције: неофункционалистичко виђење“, *Српска политичка мисао*, број 2/2011., год. 18. vol. 32., стр. 93-110.

Д. Вукчевић и М. Стојадиновић, „Процес проширења ЕУ: концепт „преливања““, *Српска политичка мисао*, број 4/2011. год. 18. vol. 34., стр. 131-152.

Antje Wiener, Tanja A. Börzel, and Thomas Risse, *European Integration Theory*, Oxford University Press, 2018.

Ben Rosamond, *Theories of European Integration*, Palgrave Macmillan, 2000.

Michael Burgess, “Federalism and Building the European Union”, *Publius*, vol.26, no.4. 1996. pp.1-15.

Haas, E.B., *The Uniting of Europe: Political, Social and Economic forces, 1950-7*, Stevens, London, 1958. или издање University of Notre Dame Press, 2004.

Andrew Moravcsik, “Preferences and Power in the European Community: A Liberal Intergovernmentalist Approach”, *Journal of Common Market Studies*, Vol.31, no.4., 1993.

Gary Marks and Liesbet Hooghe, “European Integration from the 1980s: State-Centric v. Multi-level Governance”, *Journal of Common Market Studies*, Vol.34, no.3, 1996.

J. Jupille and J. A. Caporaso, “Institutionalism and The European Union: Beyond International Relations and Comparative Politics”, *Annual Review of Political Science*, 2, 1999, pp.429–44.

Jeffrey T. Checkel, „Constructivist approaches to European integration“, Arena Centre for European Studies, University of Oslo, Working Paper No. 06, February 2006.

Adrian Favell, Virginie Guiraudon, „The sociology of the European Union: an agenda“, *European Union Politics*, SAGE Publications, 2009, 10 (4), pp.550-576.

Annica Kronsell, „Gender, Power and European Integration Theory“, *Journal of European Public Policy*, 12:6, 2005, pp.1022-1040.

Richard Bellamy and Dario Castiglione, „Legitimizing the Euro-’Polity’ and its ‘Regime’: The Normative Turn in EU Studies“, *European Journal of Political Theory*, 2(1), 7-34.

Andreas Bieler, „The struggle over EU enlargement: a historical materialist analysis of European integration“, *Journal of European Public Policy*, 9(4), 2002, pp. 575–597.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава:	
Методе извођења наставе			
Предавања, дискусије, презентације наставника и студената, анализа студија случаја			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	20	писмени испит	50
практична настава		усмени испт	
колоквијум-и		презентација пројекта	
семинар/презентација	30		